

**GEDRUKT VAN 1982 TOT 2014 - DIGITAAL VANAF 2015
VERSCHIJNT IN JANUARI, APRIL, AUGUSTUS EN OKTOBER
JAARGANG 39 - NUMMER 1-2 VAN 2020**

INHOUD

Voorwoord	p. 2
Waar vindt u ons? Website - Uit in Vlaanderen - Facebook	p. 2
Voordrachten	p. 3
Geleid bezoek	p. 9
Drie Gentse 19e eeuwse fotografen	p. 11
Documentatiecentrum Familiekunde Gent	p. 14
Culturele partners	p. 15

www.familiekunde-gent.be

ISSN 0771-7601

Verantwoordelijke uitgever: Félix Waldack

VOORWOORD

Namens het bestuur wens ik u en de uwen het allerbeste in het nieuwe jaar.

Zoals voorheen zal het bestuur u verder bijstaan bij uw familievorsing. 2020 wordt een rijk gevuld jaar met diverse activiteiten, zoals unieke bezoeken en interessante voordrachten. In het voorjaar zijn er te Gent talrijke manifestaties rond de schilders Jan en Hubert Van Eyck. Familiekunde Gent sluit hier graag bij aan ... met een unieke voordracht.

Veel leesgenot, en alvast tot binnenkort op één van onze activiteiten,

Félix Waldack,
voorzitter

WAAR VINDT U ONS ?

Naast de website www.familiekunde-gent.be, vindt u onze activiteiten ook op:

UIT IN VLAANDEREN

FACEBOOK via groep Familiekunde Gent

VOORDRACHT

(Centrum Albert Maertens, Kramersplein 23 te Gent)

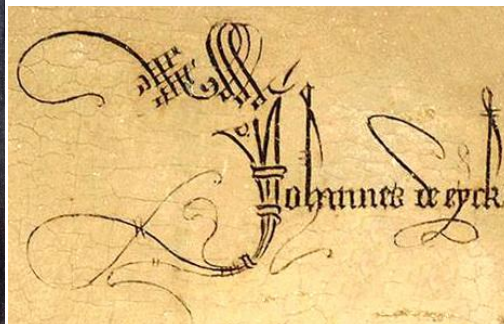
Donderdag 12 maart 2020 (20u)

Lezing "De gebroeders van Eyck, hun sociale omgeving, en hun opdrachtgevers: ambachtslieden, burgerij, geestelijken en adel"

door Prof. dr. Jan Dumolyn, vakgroep middeleeuwse geschiedenis UGent

Net zoals pakweg New York in onze tijd was Brugge tijdens de vijftiende eeuw 'the place to be' voor creatief, ondernemend en innoverend talent. Niet enkel Jan van Eyck en Hans Memling kwamen in de stad wonen, ook de literatuur en polyfone muziek ontwikkelde er zich. Hetzelfde was in mindere mate ook het geval voor steden als Gent, Doornik en Brussel. Zowel de economische als culturele voorwaarden waren er aanwezig om de migratie van geschoolde arbeidskrachten aan te trekken, en er was ook voldoende kapitaal om een aanzienlijke vraag naar luxeproducten in stand te houden. Deze situatie creëerde wat we 'een creatieve omgeving' kunnen noemen, de context waarbinnen de 'Vlaamse primitieven' hun vernieuwende stijl konden introduceren.

Jan van Eyck (Maaseik?, ca. 1390 - Brugge, 9 juli 1441) was een kunstschilder uit het graafschap Loon, dat vanaf 1366 onder het prinsbisdom Luik viel. Men rekent hem naast Rogier van der Weyden tot de voornaamste vertegenwoordiger van de Vlaamse Primitieven. Tot zijn bekendste werk hoort het panelengeheel het Lam Gods (1432), te bezichtigen in de Sint-Baafskathedraal van Gent.

Jan van Eyck was tijdens zijn leven wellicht de beroemdste schilder van Europa en stond al vroeg te boek als de "uitvinder" van de olieverfschilderkunst. Dit laatste werd in de 20e eeuw als een legende afgedaan, maar het staat vast dat Jan van Eyck in de ontwikkeling van deze techniek een doorslaggevende rol heeft gespeeld.

Jan van Eyck introduceerde in de schilderkunst een nooit eerder gezien naturalisme dat zijn wortels heeft bij eerdere ontwikkelingen in de miniatuurkunst. De verfijnde olieverftechniek en de op waarneming gebaseerde weergave van de zichtbare werkelijkheid waren de belangrijkste elementen van de Eyckiaanse kunst die spoedig in heel Europa navolging zouden krijgen. De innovaties van Jan van Eyck lopen verbazingwekkend parallel met ontwikkelingen in de Florentijnse schilderkunst van het quattrocento. Over de banden tussen Van Eyck en zijn Italiaanse collega's (Masaccio, Domenico Veneziano e.a.) is door kunsthistorici al veel gespeculeerd, maar alsnog ontbreken tastbare bewijzen of documenten die deze verbanden kunnen concretiseren. Jan van Eyck verpersoonlijkt ook de overgang van de schilder als een naamloos en bescheiden ambachtsman naar een zelfbewust, geleerd en beroemd individu. Jan van Eyck signeerde en dateerde een negental werken op de lijst of verborgen in het schilderij. Op sommige lijsten is ook zijn devies "Als ich can" aangebracht. Deze elementen wijzen op Jan van Eycks trotse en zelfbewuste houding, een attitude die in de toekomst typerend zal worden voor de kunstenaars van de renaissance.

Jan Dumolyn is mediëvist en als hoofddocent verbonden aan de Universiteit Gent. Hij publiceerde over diverse aspecten van het middeleeuws Vlaanderen, waarbij de sociaal-economische geschiedenis en de rol van het culturele leven in Brugge zijn bijzondere aandacht genieten. Samen met Andrew Brown (Massey University, Auckland) stond hij aan de basis van het bij Cambridge University Press verschenen *Medieval Bruges, c. 850-1550*. Jan Dumolyn maakt deel uit van het wetenschappelijk comité dat het MSK bijstaat in de inhoudelijke ontwikkeling van de tentoonstelling 'Van Eyck. Een optische evolutie'.

Maandag 20 april 2020 (20u)

Lezing "De Gelderse krijgsheer Maarten van Rossem (1490-1555) en zijn plundertochten. door Brabant en Vlaanderen"

door Sander Wassing, historicus Universiteit Leiden

"Blaken en branden is het sieraad van de oorlog". De lijfspreuk van de Gelderse krijgsheer Maarten van Rossem (ca. 1490-1555) werd door hem en zijn soldaten omgezet in meedogenloze daden. Bij het Brabantse platteland denken we vandaag de dag vooral aan idylle, gemeenschapszin en fraaie landschappen. Hoe anders was dat in de zestiende eeuw! Het Brabantse, maar ook het Vlaamse platteland vormden toen regelmatig het toneel van guerrilla overvallen door Gelderse krijgsvenden. Kerkklokken, boden en rookkolommen aan de horizon waarschuwden dorpsbewoners dat de 'gelderaers' in aantocht waren. Van Rossem stond in de zestiende eeuw bekend als de 'gesel van de boeren'.

De in Gent geboren landsheer Karel V (1500-1558) koesterde de wens om alle Nederlandse gewesten aan zijn gezag te onderwerpen. Dat betekende dat hij ook het hertogdom Gelre bij zijn gebieden wilde voegen; een ambitie waar de Gelderse hertogen zich uiteraard fel tegen verzetten. De gewone man kreeg de rekening gepresenteerd van het conflict dat tot 1543 steeds hoger opliep. In 1542 diende Van Rossem zich aan voor de poorten van Antwerpen en zijn ambities reikten nog verder dan dat: plannen waren er ook om de stad Gent in te nemen.

Wie was Maarten van Rossem en wat dreef hem? Hoe trof zijn harde hand het Vlaamse platteland? Hoe liep het af met de geplande aanslag op Gent? Deze en andere vragen worden tijdens de lezing aan de orde gesteld.

Sander Wassing rondde in augustus 2013 zijn studie geschiedenis af (Universiteit Leiden) en is sindsdien vooral werkzaam geweest als freelance historicus. Dat betekende concreet het organiseren van lezingen, schrijven van artikelen, gastlessen verzorgen op scholen, gidsen van historische wandelingen in Leiden en archiefonderzoek verrichten.

De banden met zijn geboortegrond hield Sander warm door de functie van conservator voor de Stichting Historisch Museum Hazerswoude te vervullen. Sander is goed thuis in het veld van erfgoedinstanties, historische verenigingen en kerkelijke instellingen.

Maandag 11 mei 2020 (20u)

Lezing "Van Mozes tot ..., vondelingen in elk tijdperk"

door Claude Gekiere, voorzitter Familiekunde Deinze

Kinderen te vondeling leggen is een primitieve vorm van gezinsplanning die over gans Europa voorkwam, en sporadisch nog voorkomt. Het is vooral een stedelijk verschijnsel. De oudst gekende is Mozes.

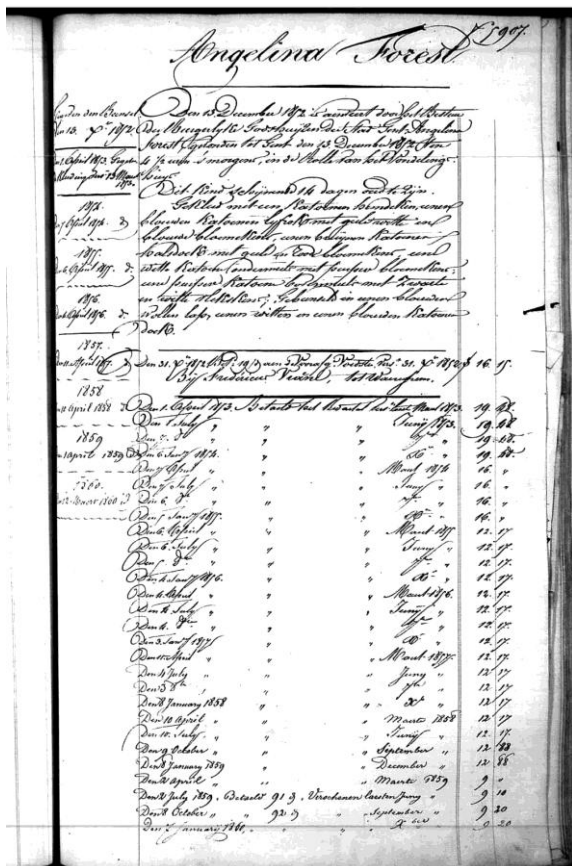
Tijdens de Franse Republiek werd het in de gebieden onder Frans bewind verplicht om vondelingregisters bij te houden. Daardoor zijn er gegevens over de vondelingen beschikbaar in veel van de grotere steden in Zuid- en West-Europa.

Deze gegevens zijn zo waardevol omdat ze een stuk geschiedenis laten zien van de armste bevolkingsgroepen die meestal zelf nauwelijks geschreven sporen nalaten.

Wat waren de drijfveren om een kind te vondeling te leggen? Was er een reglementering? Waar werden de kinderen te vondeling gelegd? Hoe kwamen ze aan hun naam? Hadden ze overlevingskansen? Was er een controle door de overheid? Waar werden ze geplaatst?

In een laatste deel komt het leven van ene Christine Gora, zelf vondelinge en opgevoed in onze omgeving, aan bod. En hoe zat dat met die tweeling-vondeling.

Mooie verhalen, zult u zeggen, maar anderzijds een beetje triest...

GELEID BEZOEK
"De begraafplaats van Destelbergen"

Maandag 8 juni 2020 (14u)
samenkomst: Sint-Pietershofstraat te Destelbergen

onder leiding van Pascal Dobbelaere, webmaster Familiekunde Gent

De begraafplaats van Destelbergen ligt 500 m ten noordoosten van de Onze-Lieve-Vrouw-ter-Sneeuwkerk aan de Sint-Pietershofstraat (zijstraat van de Dendermondesteeweg).

Wilfried Waldack, zaakvoerder schoenenwinkel

Centraal op de begraafplaats liggen tientallen graven van oud-strijders uit de beide wereldoorlogen.

Op de begraafplaats ligt 1 gesneuvelde soldaat uit de Eerste Wereldoorlog. Het graf is van *Edmond De Kuysscher* die sneuvelde in Vinkem op 5 augustus 1918.

Twee plaatsen verder ligt het graf van 1 slachtoffer uit de Tweede Wereldoorlog. Het graf is van *Julius Lega* die op 30 mei 1940 sneuvelde in Middelkerke.

Twee van de talrijke Belgische graven

Op de begraafplaats ligt het graf van een niet geïdentificeerd slachtoffer uit de Tweede Wereldoorlog. Het gaat om een militair van het Gemeenebest van Naties en hij zou gesneuveld zijn op de 7 of 8 september 1944. Zijn graf wordt onderhouden door de Commonwealth War Graves Commission en is er geregistreerd onder Destelbergen Communal Cemetery.

Brits oorlogsgraf

Pascal Dobbelaere, grafisch ontwerper en fotograaf, is verwant met verscheidene notabele families uit Destelbergen, waaronder de burgemeester Alphonse Williame (1903-1989). Hij zal u vergasten met boeiende familieverhalen ... van gewone lieden en kasteelbewoners.

DRIE GENTSE 19e EEUWSE FOTOGRAFEN

Félix Waldack

Regelmatig ontvangt Familiekunde Gent schenkingen van oude portretfoto's waarvan niet geweten is wie erop staat. Het enige aanknopingspunt is de vermelding van de fotograaf, soms met vermelding van het adres van de studio.

Als er een Gentse fotostudio vermeld is, betekent dit meestal dat het een familie is die woont in de regio Gent. Door een vergelijking met gelijkaardige foto's kan eventueel iemand geïdentificeerd worden.

Veelal blijven het onbekende personen. Gelukkig bestaat er thans het internet met diverse websites en gebruikersgroepen. In dit artikel vindt u enkele foto's die hopelijk ooit kunnen gelinkt worden aan een Gentse familie.

Heb je ook oude foto's en wil je meer weten over de fotograaf en de tijdsperiode waarin hij heeft gewerkt, dan verwijs ik graag naar het belangrijk werk "Directory of photographers in Belgium 1839-1905" (Antwerpen, 1997).

De eerste besproken Gentse fotograaf is Charles Van Loo-Smet. Hij was naast fotograaf ook schilder en tekenaar. Van 1877 tot 1887 werkte hij in de Langeviolettenstraat en van 1888 tot 1904 in de Vlaanderenstraat. De beelden hieronder dateren van de twee periodes (zie de straatnamen!).

C. van Loo-Smet

C. van Loo-Smet

C. van Loo-Smet

De tweede fotograaf is Jeannette De Laetre (de Lattre) van de studio E. Vandewinckel - J. De Laetre, circa 1905 gevestigd in de Langeviolettenstraat.

De derde Gentse fotograaf is Louis De Vliegheer (geboren in 1839) die zijn praktijk had van 1863 tot 1873 in de Langemunt.

Heb je ook oude foto's en wil je meer weten over de fotograaf en de tijdsperiode waarin hij heeft gewerkt, dan verwijst ik graag naar het belangrijk werk "Directory of photographers in Belgium 1839-1905" (Antwerpen, 1997).

Voor de sociale situering van de 19e eeuwse portretfotografie vermeld ik graag het artikel "Onze oude familiefoto's", gepubliceerd in het tijdschrift De Eik (Eeklo, 1996 nr 2).

Veel succes!

CENTRUM FAMILIEKUNDE GENT

Het **documentatiecentrum** is toegankelijk (bovenzaal, Kramersplein 23 te Gent) op iedere woensdagnamiddag van 13u tot 17u.

Doelstelling

- het ter beschikking stellen van genealogische informatie, voornamelijk uit Oost-Vlaanderen, maar ook uit West-Vlaanderen en de Nederlandse provincie Zeeland
- fungeren als brug tussen familievorsers en de diverse archieven
- iedere geïnteresseerde helpen met de opmaak van zijn of haar stamboom ...

Aanbod

- parochieregisters of doop-, trouw- en begrafenisboeken (bewerkingen)
- burgerlijke stand (bewerkingen)
- inventarissen van diverse archieven
- staten van goed
- landboeken
- poortersboeken
- gezinsrepertoria
- volkstellingen
- penningkohieren

- notariaat
- familiegeschiedenissen
- kiezerslijsten
- werken over adel en heraldiek
- geschiedkundige, heemkundige en genealogische tijdschriften
- geschiedkundige, geografische en culturele boeken over de Nederlanden (België, Luxemburg en Nederland) met inbegrip van de voormalige voogdijgebieden (Burundi, Congo, Indonesië, Rwanda en Suriname)
- familiedossiers
- **digitale collectie** van tienduizenden bidprentjes, rouwbrieven, facturen, visitekaartjes, ...
- op datum van 15/12/2019 gescand in TIFF- of PDF formaat én benoemd: 70.020 rouwbrieven, 30.580 bidprentjes, 1120 facturen en 560 visitekaartjes: dus meer dan ... 100.000 stuks!

MET DE GEWAARDEERDE STEUN VAN ...

HISTORIES

Genealogie • Heemkunde • Lokaal erfgoed • Cultuur van alledag

LIDMAATSCHAP FAMILIEKUNDE VLAANDEREN

Gewoon lid	€ 37,00
2 ^e persoon in gezin	€ 10,00
Steunend lid	€ 54,00
Beschermend lid	€ 84,00

Familiekunde Vlaanderen vzw,
Van Heybeeckstraat 3, 2170 Merksem.
IBAN: BE58 4141 1712 2179
BIC: KREDBEBB

Mededeling: Lid 2020 + lidnummer
of Lid 2020 + nieuw lid.